

چشم انداز تحصیلات دانشگاهی روابط عمومی در عرصه بین الملل

سعید محمد جعفری

درسی سازی واحدهای درسی و توجه به فناوریهای نوین ارتباطی، دو اصل عمده ای هستند که دانشگاههای آسیا و اقیانوسیه در حوزه تحصیلات دانشگاهی روابط عمومی به آن توجه می کنند.

تأکید روی جنبه های مالی و بازرگانی در حوزه روابط عمومی در بسیاری از دانشگاههای امریکا، کانادا، انگلستان و استرالیا، صورت می گیرد. ارتباطات، نهادینه و ارتباطات میان فرهنگی از جمله موارد دیگری هستند که در برنامه ریزی درسی روابط عمومی دانشگاهی به میان می آیند.

یک دانشگاه در آلمان، یک دوره ۱۳ ماهه روابط عمومی برای فارغ التحصیلان سایر رشته های دانشگاهی برگزار می کند.

یک دانشگاه استرالیا در برنامه های درسی خود، سخنرانی دستگاه را آموزش می دهد و یک دانشه امریکا در مقطع فوق لیسانس روابط عمومی دانشجویان را موظف می کند تا یک تحقیق با دست آورد عالی حتماً قابل چاپ داشته باشند.

آموزش دانشگاهی روابط عمومی در عرصه بین الملل در سانهای هزاره سوم با دو تغییر نگرش کلی روبرو بوده است که عبارتند از: توجه به ظهور فناوریهای نوین ارتباطی و نیز بومی سازی سرفصل ها و متون درسی در راستای جدایی از سرفصل ها و متون امریکایی که مورد دوم به ویژه در حوزه آسیا، اهمیت پیدا می کند در خصوص مورد اول یعنی توجه به ظهور فناوریهای نوین ارتباطی، پژوهشی که در سال ۲۰۰۴ از سوی یک پژوهشگر دانشگاه CHARLES STURT در استرالیا، انتشار یافت، به تشریح ابعاد گوناگون موضوع می پردازد. بر پایه این پژوهش، اکثر کتاب های درسی روابط عمومی در دهه ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰ از امریکا نشأت می گرفتند، ضمن آنکه روی موارد رسانه ای روابط عمومی

تأکید داشتند. در دهه ۱۹۸۰، پژوهشگران روابط عمومی، به تأکید روی اهمیت جنبه دیگری از روابط عمومی پرداختند که ارتباطات سخنرانی، ارتباطات میان فردی، جامعه شناسی و توسعه سازمانی، از آن جمله بودند.

تئوری سازی روابط عمومی متعاقباً به سوی روابط عمومی بر پایه مدیریت که سوق پیدا کرد. بعد از مراحل فوق، اینک نوبت به حضور روابط عمومی و تکنولوژیهای نوین ارتباطی در قالب برنامه های درسی دانشگاهی می رسد. در این چارچوب، اطلاعات بدست آمده از ۱۶ دانشگاه استرالیا، در مورد دوره روابط عمومی در مقطع لیسانس نشان می دهد که یکی از این دانشگاهها، یعنی NEW SOUTH WALES، واحدی تحت عنوان «پیشرفت های جدید در صنایع ارتباطی» ارائه می کند و در آن نقش ابداعات تکنولوژیک، مورد بررسی قرار می گیرد. به طور کلی از میان ۱۶ دانشگاه مورد بررسی، ۷ دانشگاه واحدهای خاصی که به تکنولوژی

ارتباط پیدا می کنند، ارائه می دهند. در دانشگاه «WESTERN AUSTRALIA» روی استفاده از وب سایت در درس «مسابیل معاصر در ارتباطات روابط عمومی»، تأکید به عمل می آید. دانشگاه «CAPITAL TERRITORY»، واحد رسانه اینترنت، ارتباطات و تکنولوژیهای نو و جهانی شدن را ارائه می کند. در دانشگاه «SOUTH AUSTRALIAN» بحث «تحقیقات ONLINE و تجزیه و تحلیل وب سایتی» مطرح است. در دانشگاه «NEW SOUTH WALES» روش شناسی تحقیق الکترونیکی به عنوان یک موضوع ارائه می شود و سرانجام دانشگاه «VICTORIAN»، روابط عمومی بر پایه الکترونیک و اینترنت دارد.

در مورد بومی سازی سرفصل ها و متون درسی نیز باید به گزارشی اشاره کرد که اخیراً با عنوان «مهندسی مجدد برنامه ریزی آموزشی در مقطع لیسانس روابط عمومی»، توسط یک کارشناس مائزایی انتشار پیدا

تئوری سازی روابط عمومی متعاقباً به سوی روابط عمومی بر پایه مدیریت که سوق پیدا کرد. بعد از مراحل فوق، اینک نوبت به حضور روابط عمومی و تکنولوژیهای نوین ارتباطی در قالب برنامه های درسی دانشگاهی می رسد. در این چارچوب، اطلاعات بدست آمده از ۱۶ دانشگاه استرالیا، در مورد دوره روابط عمومی در مقطع لیسانس نشان می دهد که یکی از این دانشگاهها، یعنی «NEW SOUTH WALES» واحدی تحت عنوان «پیشرفت های جدید در صنایع ارتباطی» ارائه می کند و در آن نقش ابداعات تکنولوژیک، مورد بررسی قرار می گیرد.

کرده است.

این گزارش به این نکته اشاره می کند که در دانشگاههای آسیا، نظام آموزشی آمریکا، به عنوان یک مدل ایده آل برای برنامه ریزی آموزشی به حساب می آید و اکثراً از استادان آمریکایی به عنوان استاد مدعو، دعوت به عمل می آید.

گزارش فوق می آورد، وضعیت یادشده در حائیتست که متغیرهای سیاسی، اقتصادی، حقوقی، رسانه ای و فرهنگی جوامع مختلف لحاظ نمی شود، چه این متغیرها در هر جامعه ای نسبت به جامعه دیگر متفاوت هستند.

تحقیقات انجام یافته در کشورهای مالزی، تایلند، سنگاپور، فیلیپین، هندوستان، کره، چین و ژاپن نشان می دهد که دانشگاههای کشورهای فوق در عرصه درس روابط عمومی همگی از الگوی آمریکایی تبعیت می کنند بی آنکه به متغیرهای فوق توجهی داشته باشند.

در همه این تحقیقات عدم مطابقت الگوی آمریکایی با ارزش های ملی و بومی آن کشورها، به اثبات می رسد.

وضعیت ارائه واحدهای درسی روابط عمومی در مقاطع لیسانس، فوق لیسانس و دکترا در برخی از دانشگاههای دنیا، به قرار زیر است:

کالج MOUNTROYAL، کانادا، مقطع لیسانس

* درآمدی بر روابط عمومی

* ارتباطات میان فردی

* نوشتن کاربردی برای روابط عمومی ۱ و ۲

* ارتباطات دیداری کاربردی

* درآمدی بر مطالعات ارتباطی

* درآمدی بر کامپیوتر و ارتباطات کاربردی

* آموزش عمومی (پایدار) ۱، ۲، ۳ و ۴

* تاریخچه رسانه ها و مسایل معاصر

* مدیریت روابط عمومی

* ارتباطات رسانه ها

* درآمدی بر مدیریت بازرگانی

* اصول بازاریابی

* آموزش عمومی سطح ۲، ۱، ۳ و ۴

* مدیریت رویدادها

* تئوریهای فرهنگ رسانه ها و ارتباطات

* فرهنگ سازمانی و ارتباطی

* روش های تحقیق در روابط عمومی

* نوشتن فنی

* روزنامه نگاری در جامعه

* پروژه در مدیریت محتوا

* آموزش عمومی سطح ۲ و ۳

* واحدهای اختیاری

* کارورزی روابط عمومی ۱ و ۲

* نقش ها و رویه ها در ارتباطات معاصر

* برنامه ریزی ارتباطات استراتژیک

* روابط عمومی بین المللی و بین فرهنگی

* ارتباط با سرمایه گذاران (روابط عمومی در حوزه بازار سرمایه)

* ایجاد صندوق و گردآوری اعانه در سطح بنگاهی

* مسایل و اخلاق در روابط عمومی

* مدیریت ریسک و ارتباطات بحران و ریسک

* کارورزی روابط عمومی ۲

* آموزش عمومی سطح ۳

* واحدهای اختیاری

دانشگاه LANCASHIRE، مرکزی - انگلستان -

مقطع لیسانس:

در حوزه روابط عمومی برای مقطع لیسانس این دانشگاه در ۵ رشته به شرح زیر لیسانس هنر (BA) و در یک رشته لیسانس علوم می دهد:

* لیسانس هنر ارتباطات دیجیتال

* لیسانس علوم - ارتباطات مطبوعاتی ترکیبی

* لیسانس هنر - روابط عمومی

* لیسانس هنر - روابط عمومی و مدیریت

* لیسانس هنر - روابط عمومی و بازاریابی

* لیسانس هنر - روابط عمومی ورزشی

دانشگاه «SUNSHINE COAST»

استرالیا، مقطع لیسانس

* تئوری و عمل در بازاریابی

* درآمد بر روابط عمومی

* مدیریت بحران و مسایل

* ارتباط با رسانه ها و مراودات اجتماعی (در این

واحد، بحث اصلی سخنگویی دستگاه است)

* برنامه ریزی طرحهای ارتباطی

* کارگاه تولید (ارتباطات حرفه ای)

* ارتباطات بین المللی

* کارورزی، طرحهای تحقیقاتی (ارتباطات

حرفه ای)

* تبلیغات: متون تبلیغاتی و انعکاس آنها

* رسانه ها و ارتقاء گردشگری و میهمان نوازی

* برنامه ریزی طرحهای ارتباطی

* تبلیغات خلاقانه (۵)

دانشگاه نیویورک (NYU)، آمریکا - مقطع

فوق لیسانس

این دانشگاه فوق لیسانس علوم (MS) در «روابط

عمومی و ارتباطات شرکتی» می دهد.

تأکید اصلی این دوره روی آموزش های کاربردی

است، به همین منظور برگزاری آن با همراهی

موثر شرکت های بزرگی از قبیل «BURSON

ARSTELER، جنرال الکتریک، NIELSEN،

MEDIA RESEARCH» و ... صورت می گیرد.

دانشجویان این دوره باید یک دست آورد عالی در

چارچوب پروژه ای بنام CAPSTONE داشته

باشند و تحقیقی کاربردی در حداقل ۵۰ برگ ارائه

کنند

این تحقیق باید حتماً قابل چاپ باشد و راهکار حل

مسأله ارائه کند.

از میان مصداق هایی که در وب سایت دانشگاه

نیویورک به این منظور ارائه شده، سه پروژه در

حوزه بهداشت، یکی در حوزه گردشگری، یکی در

حوزه تجارت، یکی در حوزه اجتماعی (شیوه های

برقراری ارتباط اجتماعی با مسافران خریدار به

منظور آموزش به آنان) بوده است. در هر پروژه هم

روابط عمومی در روسیه و چین مورد کنکاش قرار

گرفته اند.

دانشگاه LEUPHANA، آلمان، مقطع تحصیلات

تکمیلی بعد از لیسانس:

دانشگاه LEUPHANA، در شهر LUNEBURG

آلمان با همکاری مرکز فرهنگی هامبورگ یک

دوره ۱۳ ماهه روابط عمومی برای فارغ التحصیلان

دانشگاهی برگزار کند.

رشته این فارغ التحصیلان نمی تواند هنر، علوم

انسانی، علوم محض و یا مهندسی باشد.

۹ ماه از این دوره به آموزش های تئوریک و چهار

ماه به آموزش های عملی اختصاص دارد.

دانشگاه مریلند - آمریکا - مقطع دکترا

دانشگاه مریلند آمریکا از جمله دانشگاههای دنیا به

شمار می رود که در مقطع «تحقیقات روابط عمومی»

دانشجوی دکترا می پذیرد.

دانشجویان دوره دکترا به طور معمول باید واحدهای

دوره فوق لیسانس روابط عمومی این دانشگاه را

گذرانیده باشند و سپس یک دوره شامل دست کم

۳۶ ساعت راپشت سر بگذارند.

برخی واحدهای دوره فوق لیسانس روابط عمومی

دانشگاه مریلند از این قرارند

* روش های تاریخی - انتقادی در تحقیق ارتباطات

* درآمدی بر شیوه های توصیفی در تحقیقات

1. ALEXANDER DNALD CHARLES STURT UNIVERSITY, "CHANGING THE PYBLC RELATIONS CURRICULUM: A NEW CHALLENGE FOR EDUCATORS", AVAILABLE AT: [HTTP://PRAXIS.MASSEY.AC.NZ](http://praxis.massey.ac.nz), LAST CISITED AVG. 10/2008
2. "RE- ENGINEERING THE UNDERGRADUNTE PUYBLC RELATIONS EDUCATION CURRICULUM", REFERENCE NOT AVAILABLE.
3. CENTRE FOR COMMUNICATION STUDIES, BACHLOR OF COMMUNICATIONS-PUBLIC RELATIONS, AVAlABLE AT [HTTP://WWW.MTROYAL.AB.CA/COMMUNICATIO STUDIES/PRELATIONS/CURRICULUM.SHTML](http://www.mtroyal.ab.ca/communicationstudies/prelations/curriculum.shtml), LAST VISITED AVG. 10/2008
4. "UNIVERSITY OF CENTRAL LANCASHIRE, PUBLIC RELATIONS: COMBINED AND JOINGT HONOURS SUBJECT." AVAlABLE AT, [HTTP://WWW.UCLAN.AC.UK/ COURSES/UG/PUR/HTM](http://www.uclan.ac.uk/courses/ug/pur/htm), LAST VISITED AUG. 10/2008
5. UNIVERSITY OF SUNSHINE COAST, QUEENSLAND, AUSTRALIA, PUBLIC RELATIONS, AVAlABLE AT, [HTTP:// WWW.USC.EDU/AU/STUDENTS/HANDBOOK/ COURSES/ COURSE DESCRIPTION.HTM? SUBJECTCODE=CMN & CATALOGA/BR=2/88](http://www.usc.edu/au/students/handbook/courses/course_description.htm?subjectcode=cmn&cataloga/br=2/88) DATE= 2008-08-10
6. "PROGRAMS IN PUBLIC RELATION", NEW YORK UNIVERSITY"-SEPS AVAlABLE AT [HTTP://WWW.SCPS. NYU.EDU/AREAS-OF-STUDY/PUBLIC-RELATIONS](http://www.scps.nyu.edu/areas-of-study/public-relations), LAST VISITED AVG. 10/2008
7. IBH LANGUAGE COURSES, SUPPLEMENTARY COURSES "PUBLIC RELATIONS" FOR UNIVERSITY GRADUATES, AVAlABLE AT, [HTTP://WWW.IBHEV.DE/ AQUA_ENU. HTML](http://www.ibhev.de/aqua_enu.html), LAST VISITED, AUG. 10/2008.
8. "SUGGESTED CURRICULA IN PUBLIC RELATIONS", UNIVERSITY OF MARYLAND, DEPARTMENT OF COMMUNICATIONS, AVAlABLE AT [HTTP://WWW/COMM. UMD.EDU/GRADPRSTUDY.HTML](http://www/comm.umd.edu/gradprstudy.html), LAST VISITED AVG. 10/200.

* مدیریت روابط عمومی

* روابط عمومی جهانی

* فلسفه و اخلاق در روابط عمومی

* تجربه میدانی ارتباطات (کارورزی)

* مدیریت مذاکره و درگیری

* نوشتن متون سخنرانی

* رفتار شنوایی

* مسایل ارتباطی در توسعه منابع انسانی

* ارتباطات بین فرهنگی

* ارتباطات و تغییرات اجتماعی

* اشاعه نوآوری

* ارتباطات سازمانی

* ارتباطات سیاسی

* تغییر نگرش و اقناع

* ارتباطات بهداشتی

* تجزیه و تحلیل فرهنگی

* مدیریت و فرآیند فرهنگی

* گردش مالی

* مدیریت بازاریابی

* تحلیل رفتار خریدار

* اجرای استراتژی

* مدیریت بنگاه چند ملیتی

* شیوه های تحقیق کمی

* مطالعه تطبیقی سیاست

* درآمیدیز روانشناسی سازمانی و صنعتی

* روش های آماری ۱ و ۲

* شیوه های گردآوری داده ها

* طراحی پرسشنامه

* تجزیه و تحلیل نمونه داده های پیچیده

* در دوره های دکترا دانشجویان متعاقباً باید دروس

* زیر را بگذرانند. برخی از این دروس ادامه دروس

* فوق لیسانس به شمار می روند.

* درآمندی بر ارتباطات در سطح تحصیلات

* تکمیلی

* تئوری ارتباطات

* روش کمی تحقیق در ارتباطات

* شیوه های انتقادی مربوط به لغاضی

* مدیریت روابط عمومی

* روابط عمومی جهانی

* اخلاق و فلسفه روابط عمومی

* ارتباطات و تغییرات اجتماعی

* ارتباطات بهداشتی

* ارتباطات سیاسی

* ارتباطات بین فرهنگی